3

ЛРМ

ЛЬВІВСЬКА МІЖОБЛАСНА СПЕЦІАЛЬНА НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНА ВИРОБНИЧА МАЙСТЕРНЯ

ДЕРЖБУД УРСР

УКРАЇНСЬКЕ СПЕЦІАЛЬНЕ НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНЕ ВИРОБНИЧЕ УПРАВЛІННЯ

Пам"ятка архіт. 1589 р. житловий будинок № 4 на пл. Ринок у Львові.

ЧАСТИНА І. Паспортизація об"єкту. ТОМ І-2. Узагальнення матеріалів попередніх натурних досліджень.

Львів 1979 р.

Зам. 231—1000. 1978 р.

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History
uma.lvivcenter.org

ДЕРЖБУД УРСР – УСНРВУ

ЛЬВІВСЬКА М/О СПЕЦІАЛЬНА НАУКОВО – РЕСТАВРАЦІЙНА ВИРОБНИЧА МАЙСТЕРНЯ

НАУКОВО – ДОСЛІДНІ РЕСТАВРАЦІЙНІ ВІДДІЛИ

Замовник :

Львівський Державний історико-архітектурний заповідник

Шифр 544

Пам"ятка архітектури 1589 р. житловий будинок № 4 на пл. Ринок у Львові / ох. № 326 / 3 /

ЧАСТИНА І

ПАСПОРТИЗАЦІЯ ОБ " ЄКТУ

ТОМ І – 2

УЗАГАЛЬНЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ПОПЕРЕДНІХ НАТУРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

Головний архітектор майстерні І. МОГИТИЧ

Начальник відділу Ю.-А.НОВАКІВСЬКИЙ

Гол. інженер НДР відділів В. ЛОГВИН

Начальник НДРВ Г. НОВАКІВСЬКА

Ведучий реставратор Л. ЛЕЩИНСЬКИЙ

Львів – 1979 р.

uma.lvivcenter.org

Документація тому опрацьована під загальним керівництвом НОВАКІВСЬКОГО Ю.-А.Я. колективом НДРВ - І НДР відділів Львівської м/о СНРВ майстерні в складі :

ст. науковий співробітник Л. ЛЕЩИНСЬКИЙ

технік Л. СКОЧНА

при участі :

архітектор М. ВЕРЕС

архітектор Л. ЛИПКА

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

СКЛАД ТОМУ :

А. Текстовий матеріал

I. Опис матеріалів досліджень
II. Узагальнення матеріалів досліджень
III. Пропозиції по реставрації

Б. Графічний матеріал

	Марка
I. Матеріали попередніх натурних досліджень	УД - I
2. Узагальнення матеріалів попередніх натурних досліджень	УД - 2
3. Пропозиції по реставрації	УД - 3
4. Матеріали попередніх натурних досліджень / зондажі 002;013,020,023/	НД - 4

В. Фотофіксація натурних досліджень

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

ЖИТЛОВИЙ БУДИНОК - пл.РИНОК № 4

Попередні натурні дослідження

Метою досліджень в натурі є підтвердження історико - архівних джерел та доповнення загальних відомостей про будинок.
Дослідження проводились методом зондування в тиньку для виявлення характерних будівельних змін у будинку.

За програмою досліджень передбачалось зондуванням обстежувати : граничні стіни будинку, пивничні стіни, сходову клітку, дворові фасади та інші приміщення. Певна трудність полягала в тому, що будинок використовується, як експозиційні приміщення історичного музею, тому нам вдалось тут охопити обстеженнями тільки пивничні приміщення головного будинку та офіцини.

I. Опис матеріалів досліджень

За час досліджень виконано 39 зондажів.

Після вивчення та порівняння їх між собою, як в межах забудови парцелі так із сусідніми будинками виявлено 5 основних будівельних фаз. Підсумки порівняння матеріалів натурних досліджень зведено у табл. № I.

На граничних стінах - з кам"яницею № 3 виконано 4 зондажі в пивниці № 026,019,010,011, які стверджують походження стіни з I-ї фази. Зі сторони кам"яниці № 5 закладено 3 зондажі в пивниці № 028, 030, 015, що також стверджують I фазу. Граничні стіни в межах першого поверху перебудовуються в II фазі зонд. проба № 101 .

Головний будинок - на фасадній стіні в пивниці має 2 зондажі №№025, 028 - I фаза. Дворовий фасад має 4 зондажі №№ 004,005,009,032 і стверджує приналежність цього компоненту будинку до I фази.

Сходова клітка - влаштована у У періоді.

Внутрішні стіни - зонд. №№ 008,013,014,012,018,021,031 - I фаза.
В III фазі являється декілька перегородок, закладок та стовпів при зміні плану будинку на триосевий, зонд. № 007,002,023,024. Ще одне приміщення з"явилося в пивниці у У фазі зондаж № 020.

uma.lvivcenter.org

МАТЕРІАЛИ НАТУРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.

Фаза	Камінь	Цегла			Розчин			
	Характер	колір	Розмір	примітки	колір	твердість	злом	заповнювачі
I	ламаний	червоний	90xI45x280	пальчата	білий сірий	твертий	вапно 2 - I0 цегла I - 4	пісок б/к
II	ламаний	червоний	90x I4x280	пальчата	світло - сірий жовтий	-"-	вапно I,5÷5 цегла 4	-"-
III	тесаний	червоний клінкер	65 x I30 ÷ I50 x 280	пресована	жовтий	-"-	вапно 2	-"-
IУ	-	яскраво-червоний	70÷65 xI40 ÷ I50x3I5	-"-	-"-	сипучий	-	-"-
У	-	клінкер	60÷65xI40x 280÷ 290	-"-	темно - сірий	твердий	-	-"-

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History
uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

Тильна офіцина з"явилася на цій парцелі у П періоді зондажі № 035, 037, 38 і була розібрана в У періоді і тоді ж збудовано нову, що з невеликою бічною творить одне ціле зонд. № 034.

П. Узагальнення матеріалів досліджень. На підставі узагальнення зібраних матеріалів історичних, картографічних, іконографічних та обстежень в натурі, досить чітко вирисувались у забудові парцелі 5 будівельні періоди, які є властиві в той же час усій забудові кварталу № 5. На цій основі вдалось впорядкувати історико-пошукову інформацію : звести в хронологічну табл. № 2.

Планувальна структура - Головний будинок збудовано у першому періоді, про що свідчить план пивниці. В П періоді, коли над старими пивницями, будується нова споруда вона сприймає план старого будинку, який зберігся до сьогодні з невеликими змінами. Найбільш потерпіла сходова клітка, яка є продуктом У періоду реконструктивних робіт. Вона втратила своє місце, габарити і форму.

Тильну офіцину - було знесено у У періоді і збудовано нову. Тільки в пивниці можна прочитати план старої офіцини.

Об"ємно - просторове вирішення кам"яниці - склалося у П періоді. Поверховість змінилась у У періоді за рахунок перебудови аттику на четвертий поверх, не міняючи висоти будинку. Через це були розрубані отвори водометів і перероблені вікна четвертого поверху. Тильний фасад в контрасті до головного втратив повністю свій декор.

Архітектурні деталі - дуже цікавими є пивниці цього будинку в більшості виконані з блоків тесаного каменю з чіткими вузькими швами. Справляє враження вишуканість приміщень з кам"яними долівками. В пивниці під тротуаром досить виразно читаються закладені два прорізи, які можливо були вікном та входом до цього приміщення. Переходи з одного до другого приміщення заокцентовані кам"яними порталами. В холі пілястри та підпружні арки пізнішого походження накладені на склепіння П періоду. В переході у двір збереглася склепіння приміщення над переходом та склепіння переходу втрачене. На дворовому фасаді втрачені всі декоративні деталі. На третьому поверсі при реконструкції втрачені балковані стелі і склепіння над приміщенням, що виходить одним вікном на пл.Ринок.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

Таблиця № 2

I будівельний період – до кінця XУI ст. / I580 р. /

II будівельний період – до половини XУII ст. / I640 р./

III будівельний період – до кінця XУIII ст. / I760 р./

IУ будівельний період – до кінця XIX ст. / I895 р. /

У будівельний період – від поч. XX ст.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища. Центр міської історії Center for Urban History

У переходах П та Ш поверху збереглися склепіння.

Дизгармонійні елементи - В пивниці це передумім дві перегородки викладені з пресованої цегли в У періоді, перегородки, закладка та цегляні стовпи ІУ періоду. На першому поверсі - пілястри, підпружні арки стовпи та закладки ІУ та У періодів зв"язані з влаштуванням сходів у У періоді, які доречі потягли за собою реконструктивні роботи на всіх поверхах і є до певної міри дизгармонуючим елементом в інтер"єрі цієї унікальної споруди. В подвір"ї трьохповерхова офіцина збудована у У періоді не гармонує з невеличким подвір"ям.

Виходячи з вищезгаданих міркувань можна ствердити, що будинок № 4 на пл. Ринок майже повністю зберіг свою планувальну структуру сформовану у П періоді та об"ємне вирішення цього ж періоду. В забудові парцелі зміни пройшли в У періоді з втратою тильної офіцини у У періоді. Пам"ятку слід реставрувати, як зразок архітектури львівського ренесансу.

Тому збереженню підлягають :

1. Планувальна структура головного будинку на П період.
2. Поверховість П періоду
3. Архітектурні елементи І та П періодів.

Подальші обстеження - необхідно продовжити для вивчення повної будівельної біографії пам"ятки, підчас складання проектно-реставраційної документації. Обстеження в натурі мусять бути продовжені в усіх приміщеннях унікальної споруди, не тільки зондуванням тиньку, а й кладки у набагато ширшому обсязі. Історико-архівні пошуки необхідно продовжити в більш розвиненій формі.

Ш. Реставраційні пропозиції

За основу можна прийняти консерваційно - реставраційні заходи спрямовані на виявлення та широку експозицію вальорів основного П періоду, в якому сформувалася пам"ятка. Цього можна досягти за рахунок усунення дизгармонійних нашарувань пізнішого часу.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

Заходи, що пропонуються.

1. Відтворити сходову клітку.

2. Усунути всі пізніші закладки та перегородки IУ та У періоду.

3. Відтворити склепіння над переходом у двір.

4. Усунути бічну офіцину залишивши її тільки у межах давньої тильної офіцини.

5. Забезпечити гідроізоляцію склепіння пивниці під тротуаром.

6. Відтворити бортовані стелі та склепіння на Ш поверсі.

7. Повернути вікна габарити вікон IУ поверху до первісних отворів водометів.

8. Вирішити справу водопроводу, покрівлі та ринв на зовнішньому фасаді.

9. Консервувати кам"яну кладку головного фасаду будинку.

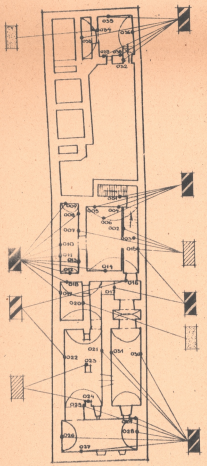
10. Відтворити стильові заповнення прорізів.

uma.lvivcenter.org

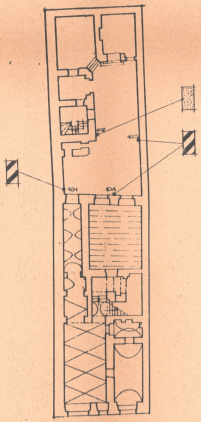
МАТЕРІАЛИ ПОПЕРЕДНІХ НАТУРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ М І : 200

Управління охорони історичного середовища
Центр монументальної реставраційної науки

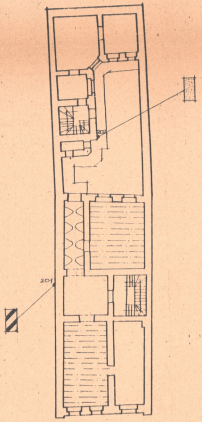
I БУДІВЕЛЬНА ФАЗА
II БУДІВЕЛЬНА ФАЗА
III БУДІВЕЛЬНА ФАЗА
IV БУДІВЕЛЬНА ФАЗА

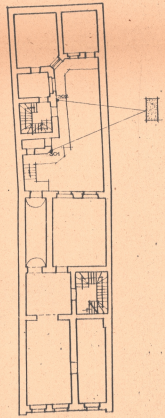
ПЛАН ПІДВАЛІВ

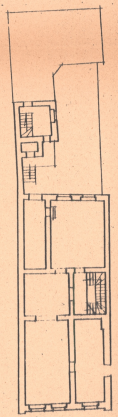
ПЛАН І-ГО ПОВЕРХУ

ПЛАН ІІ-ГО ПОВЕРХУ

ПЛАН ІІІ-ГО ПОВЕРХУ

ПЛАН IV ПОВЕРХУ

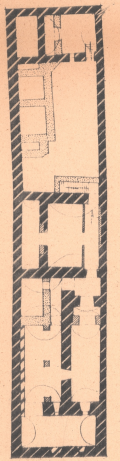
ДЕРЖБУД УРСР-УСРБУР ЛЬВІВСЬКА МІЖ СПЕЦІАЛЬНА НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНА ВИРОБНИЧА МАЙСТЕРНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНА РЕСТАВРАЦІЙНА ДІЛЬНИЦЯ	керівник НДР інженер пров. техн. НДР/ред. дослідники НДР-1 Відповідний реставр. архітектор інженер	М. Й. Новосядський В. Богдан І. Побожанська Л. Лешишинський М. Вирес І. Скочка	ПАМ'ЯТКА АРХІТЕКТУРИ (с) 1569 р. оп. №526/5 Вчинок №4 «весільно» пл. Ринок у Львові Матеріали попередніх натурних досліджень.	Стадія II Марка ОД-1 Арк. 1	Шифр 5/69 Інв. № Дата 1979 р.

uma.lvivcenter.org

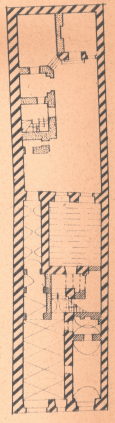
Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії та туризму

УЗАГАЛЬНЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ М 1 : 200

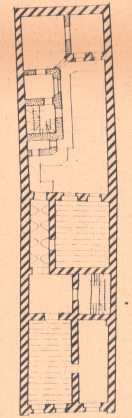
I БУДІВЕЛЬНИЙ ПЕРІОД – ДО КІНЦЯ XVI СТ.
II БУДІВЕЛЬНИЙ ПЕРІОД – ДО СЕРЕДИНИ XVII СТ
III БУДІВЕЛЬНИЙ ПЕРІОД – ДО КІНЦЯ XVIII СТ.
IV БУДІВЕЛЬНИЙ ПЕРІОД – ДО КІНЦЯ XIX СТ
V БУДІВЕЛЬНИЙ ПЕРІОД ПІСЛЯ ПОЧАТКУ XX СТ.

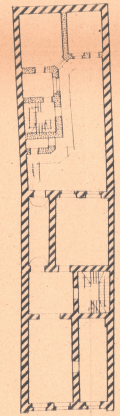
ПЛАН ПІДВАЛІВ

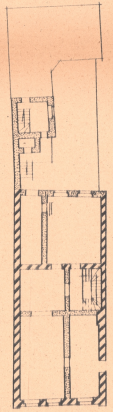
ПЛАН I-ГО ПОВЕРХУ

ПЛАН II-ГО ПОВЕРХУ

ПЛАН III-ГО ПОВЕРХУ

ПЛАН IV-го ПОВЕРХУ

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
ЛЬВІВСЬКА МІСЦЕВА СПЕЦІАЛЬНА НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНА ВИРОБНИЧА МАЙСТЕРНЯ
НАУКОВО-ДОСЛІДНА
РЕСТАВРАЦІЙНА ДІЛЬНИЦЯ

нач. НДР Гвоздик
гол. інж. НДР Ягодзінський
виконавець НДР В. І.
Вчений реставр.
архітектор
інженер

Ж. Й. Новосад-Івасюк
В. Дорбак
І. Новосад-Івасюк
А. Дешинський
М. Верес
Я. Сисина

ЛІТОПИСЬ АРХІТЕКТУРИ м. Львова ок. 1987 р. ок. 1526/5
Вікторівок. Ю/4 опрацювання матеріалів попередніх досліджень

Стадія: П
Марка: ХА-2
1:200

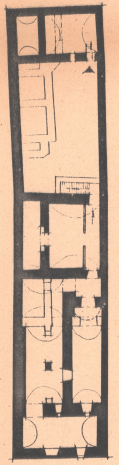
Шифр: 0474
Інв. №
Дата: 1987 р.

uma.lvivcenter.org

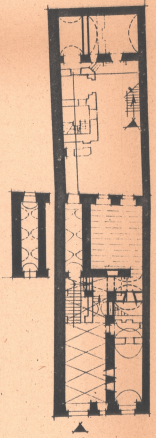
ПРОПОЗИЦІЇ ПО РЕСТАВРАЦІЇ М1 : 200

ЕЛЕМЕНТИ, ЩО ЗБЕРІГАЮТЬСЯ
ЕЛЕМЕНТИ, ЩО РОЗБИРАЮТЬСЯ
ЕЛЕМЕНТИ, ЩО ВІДТВОРЮЮТЬСЯ
СКЛЕПІННЯ, ЩО ВІДТВОРЮЮТЬСЯ

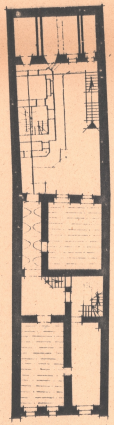
Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

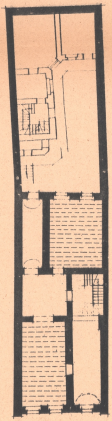
ПЛАН ПІДВАЛІВ

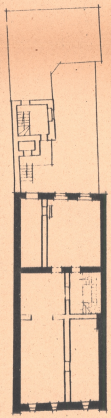
ПЛАН І-ГО ПОВЕРХУ

ПЛАН ІІ-ГО ПОВЕРХУ

ПЛАН ІІІ-ГО ПОВЕРХУ

ПЛАН ХУ ПОВЕРХУ

ДЕРЖБУД УРСР-УСПРМ ЛЬВІВСЬКА МІЖСПЕЦІАЛЬНА НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНА ЗИРОВНИЧА МАЙСТЕРНЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНА РЕСТАВРАЦІЙНА ДІЛЬНИЦЯ	вик. НДР відділ. гол. інж. НДР Мандзій провідний інженер НДРЧ-1 Бокучий ресставр. архітектор інженер.	М. Й. Новосядський В. Лесіян Г. Новосядська Л. Лещинський М. Верес Л. Сірчна	ПАМ'ЯТКА АРХІТЕКТУРИ с. 1966 р. ок. №326/5 Будинок №4 виходить на Ринок у Львові Пропозиції по реставрації

Стадія	Шифр
П	544
Марка	Інв. №
МД-5	
М-б	Дата
1:200	1977 р.

uma.lvivcenter.org

ЗОНДАЖ КЛАДКИ № 013

Будинок на площі Ринок-4

дослідив Л. Лещинський — заповнив Л. Скочна — 1979

колір цегли	колір розчину	дрібниці
калюжа темно-червоний, яскравочервоний, рожевий	сіль. світлосірий, темносірий, вохристий, рожевий	пальчата, пресована цегла

твердість	злом	заповнювач
жирний, сипучий	грудки 2, зерна 1	колір Б/К

ЗОНДАЖ КЛАДКИ № 0.02

Будинок на площі Ринок-4

дослідив Л. Лещинський — заповнив Л. Скочна — 1979

колір цегли	колір розчину	дрібниці
калюжа темно-червоний, яскравочервоний, рожевий, вохристий	сіль. світлосірий, темносірий, вохристий, рожевий	пальчата, пресована цегла

твердість	злом	заповнювач
жирний, сипучий	грудки 2-4, зерна 1	колір Б/К

ЗОНДАЖ КЛАДКИ № 023

Будинок на площі Ринок-4

дослідив Л. Лещинський — заповнив Л. Скочна — 1979

колір цегли	колір розчину	дрібниці
калюжа темно-червоний, рожевий, вохристий	сіль. світлосірий, темносірий, вохристий, рожевий	пальчата, пресована цегла

твердість	злом	заповнювач
жирний, сипучий	грудки 1, зерна 1	колір Б/К

ЗОНДАЖ КЛАДКИ № 029

Будинок на площі Ринок-4

дослідив Л. Лещинський — заповнив Л. Скочна — 1979

колір цегли	колір розчину	дрібниці
калюжа темно-червоний, коричневий, рожевий, вохристий	сіль. світлосірий, темносірий, вохристий, рожевий	пальчата, пресована цегла

твердість	злом	заповнювач
жирний, сипучий	грудки 0,5, зерна 1	колір Б/К

ДЕРЖБУД УРСР-УСРБУ Львівська мо спеціальна науково-реставраційна виробнича майстерня НАУКОВО-ДОСЛІДНА РЕСТАВРАЦІЙНА ДІЛЬНИЦЯ	Начальник ЦДРВ-1 сп. жовс. спеціаліст-архітектор дільниці	І. Кобакідзе	ПАМ'ЯТКА АРХІТЕКТУРИ сп. пл.	Стадія П	Шифр 364
		Л. Лещинський	Будинок №4 ансамблю пл. Ринок у Львові. Матеріали натурних досліджень	Марка НД.-4	Інв. №
		М. Ререс			
		Л. Скочна			Дата 1979 р.

Управління охорони історичного середовища

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління охорони
Центр міської історії
Center for Urban History
uma.lvivcenter.org

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

uma.lvivcenter.org

Управління охорони
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History
uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

Фото I. Портал II пер. вставлений у стіну IУ періоду

Фото 2. Кладка I періоду

Фото 3. Портали II періоду

Фото 4. Портал I періоду

Фото 5. Зрубане склепіння I періоду

Фото 6. Стик рваного каменю II пер. і тесаного каменю I пер.

Фото 7. Пивничне вікно на головному фасаді

Фото 8. Портал I періоду

Фото 9. Перегородка У періоду.

uma.lvivcenter.org